

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/8927
6.K.33

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2386/5666
Konu : Yazılı soru önergesi

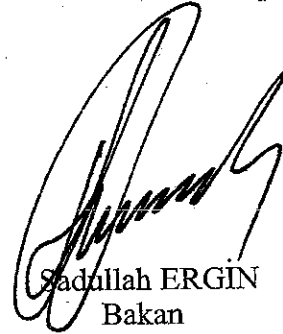
08.12.2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 13/08/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14725 sayılı yazı,
b) 18/09/2009 tarihli ve 1792/4380 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Bülent Baratalı tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8927 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2428/5736
Konu : Yazılı soru önergesi

08/12/2009

Sayın Bülent BARATALI
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8927 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Basın Bürosunun 02/06/2009 tarihli yazısıyla, Sayın Cumhurbaşkanımız hakkında, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 346 ncı maddesi delaletiyle 345 inci maddesine ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanununa aykırılık iddiaları nedeniyle kanunî imkânsızlık bulunduğundan soruşturma yapılamayacağından bahisle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen 02/06/2008 tarihli kovuşturmayaya yer olmadığına dair Karara yapılan itirazın kabulü ile söz konusu Kararın kaldırılmasına ilişkin Sincan 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığınca verilen 15/05/2009 tarihli ve 2009/702 Müteferrik sayılı kararın usul ve kanuna aykırı olduğu görüşüyle, kanun yararına bozma yoluna başvurularak kararın kaldırılmasının talep edildiği;

Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğünce, talep konusu Karar ve eki dosya hakkında yapılan değerlendirme sonucunda, Sincan 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanınca verilen 15/05/2009 tarihli ve 2009/702 müteferrik sayılı karara ilişkin olarak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına hitaben yazılan 28/08/2009 tarihli yazıda;

“Dosya kapsamına göre, mercii mahkeme başkanınca; evvelce işlediği iddia olunan suçlardan dolayı Cumhurbaşkanlığı makamında bulunan kişilerin yasama dokunulmazlığından yararlanacağına dair açık bir kanunî düzenleme bulunmadığı, Anayasadaki bu boşluğun kıyas yolu ile değil yasal düzenleme ile ortadan kaldırılması gerektiği, seçmenlik sıfatı bulunan vatandaşın bir siyasi partinin harcamaları ile Devlet Hazinesi arasındaki ilişkinin denetlenmesini isteme ve Hazinesin uğramış olduğu zarardan dolayı itiraz hakkının bulunduğu gerekçeleri ile delillerin mahkemesince değerlendirilmesi gerektiğinden bahisle itirazın kabulüne karar verilmiş ise de;

1- 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 105. maddesindeki;

'Cumhurbaşkanının, Anayasa ve diğer kanunlarda Başbakan ve ilgili bakanın imzalarına gerek olmaksızın tek başına yapabileceği belirtilen işlemleri dışındaki bütün kararları, Başbakan ve ilgili bakanlarca imzalanır; bu kararlardan Başbakan ve ilgili bakan sorumludur.

Cumhurbaşkanının re'sen imzaladığı kararlar ve emirler aleyhine Anayasa Mahkemesi dahil, yargı mercilerine başvurulamaz.

Cumhurbaşkanı, vatana ihanetten dolayı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte birinin teklifi üzerine, üye tamsayısının en az dörtte üçünün vereceği kararla suçlandırılır.',

Şeklindeki düzenleme nazara alındığında Cumhurbaşkanının sorumsuzluğunun esas, sorumluluğunun istisna olarak düzenlendiği, ancak 'vatana ihanet'ten dolayı suçlandırılabilirliği,

Yine Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 148/3. maddesinde belirlenen Anayasa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Mahkemesinin 'Görev ve yetkileri' kenar başlıklı bölümünde, Anayasa Mahkemesinin; Cumhurbaşkanını, Yüce Divan sıfatıyla yargılaması hususu belirtilmiş ise de, görev yönünden düzenlenen bu maddenin 105. maddede belirtilen Cumhurbaşkanının sorumsuzluğu nazara alındığında, sadece 105/3. Maddesinde geçen 'vatana ihanet' suçlamasına ilişkin yargılamayı kapsadığı, dolayısıyla 'Vatana ihanet' haricinde kalan bir suçlamadan dolayı Cumhurbaşkanı hakkında 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında bir hukuki işlem yapılamayacağı,

2- a) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda kanun yollarına hangi hallerde ve kimler tarafından ne şekilde başvurulabileceği kanun koyucu tarafından önceden düzenlenmiş olup, bu kavram ve süjelerin kanun koyucunun amacına aykırı olarak artırılıp genişletilemeyeceği, zira aksi düşüncenin kabulü halinde yargısal kararların kesinleşme imkânını, kanun yoluna başvuru sürelerini ortadan kaldırarak hukuka güveni zedeleyip, hukukî kargaşaya ve toplumda güvensizliğe yol açacağı, bu bakımdan Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 02/06/2008 tarihinde verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair karara 5271 sayılı Kanun'un 173/1. maddesinde öngörülen onbeş günlük itiraz süresinden sonra, suçtan doğrudan zarar görmeyen muteriz tarafından verilen 15/07/2008 tarihli itiraz dilekçesinin 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 32. maddesinde yer alan 'Tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa bile, muhatabı tebliğe muttali olmuş ise muteber sayılır. Muhatabın beyan ettiği tarih, tebliğ tarihi addolunur' hükmü kapsamında öğrenme üzerine süresinde verilmiş bir dilekçe olarak kabul edilemeyeceği,

b) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 'Cumhuriyet savcısının kararına itiraz' kenar başlıklı 173/1. maddesinde yer alan 'Suçtan zarar gören, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde, bu kararı veren Cumhuriyet savcısının yargı çevresinde görev yaptığı ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi başkanına itiraz edebilir.' şeklindeki düzenleme uyarınca Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair karara suçtan doğrudan zarar görenin itiraz hakkı olduğu, bu zararın niteliği itibarıyla, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 15/07/2008 tarihli, 2008/9-95 esas-2008/185 sayılı kararında da belirtildiği üzere 'haklı çıkarın zedelenmesi' hâlinde zararın gerçekleştiğinin kabulünde zorunluluk olduğu nazara alındığında;

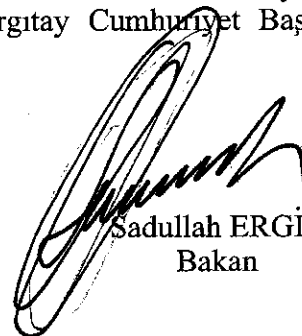
Sayın Cumhurbaşkanı hakkında verilen kovuşturmaya yer olmadığına dair karara, zararı hukukî koruma altına alınan Maliye Hazinesinin itiraz hakkının olduğu ancak adı geçen kurumun herhangi bir itirazının bulunmadığı, muteriz gibi suçtan doğrudan doğruya zarar görmeyen ve Devlete vergi ödeyen her vatandaşın doğrudan zarar gören kavramı içerisine alınamayacağı, zira suçtan zarar görenin, zararının belirlenebilir, denetlenebilir ve hukuken korunan, dava konusu edilebilir doğrudan bir zararının olması gerektiği, dolayısıyla Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 01/05/2006 tarihli, 2006/711-2497 sayılı ilâmında da belirtildiği üzere, doğrudan bir zararı olmayan muterizin itiraz hakkının bulunmadığı,

Gözetilmeden itirazın reddi yerine kabulüne karar verilmesinde isabet görülmemiştir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 309. maddesi uyarınca anılan kararın bozulmasının istenilmesi arz ve dosya birlikte takdim olunur.”,

İfadelerine yer verilmiş; Sincan 1. Ağır Ceza Mahkemesi Kararı aleyhine kanun yararına bozma yoluna gidildiği bildirilerek, dosya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan